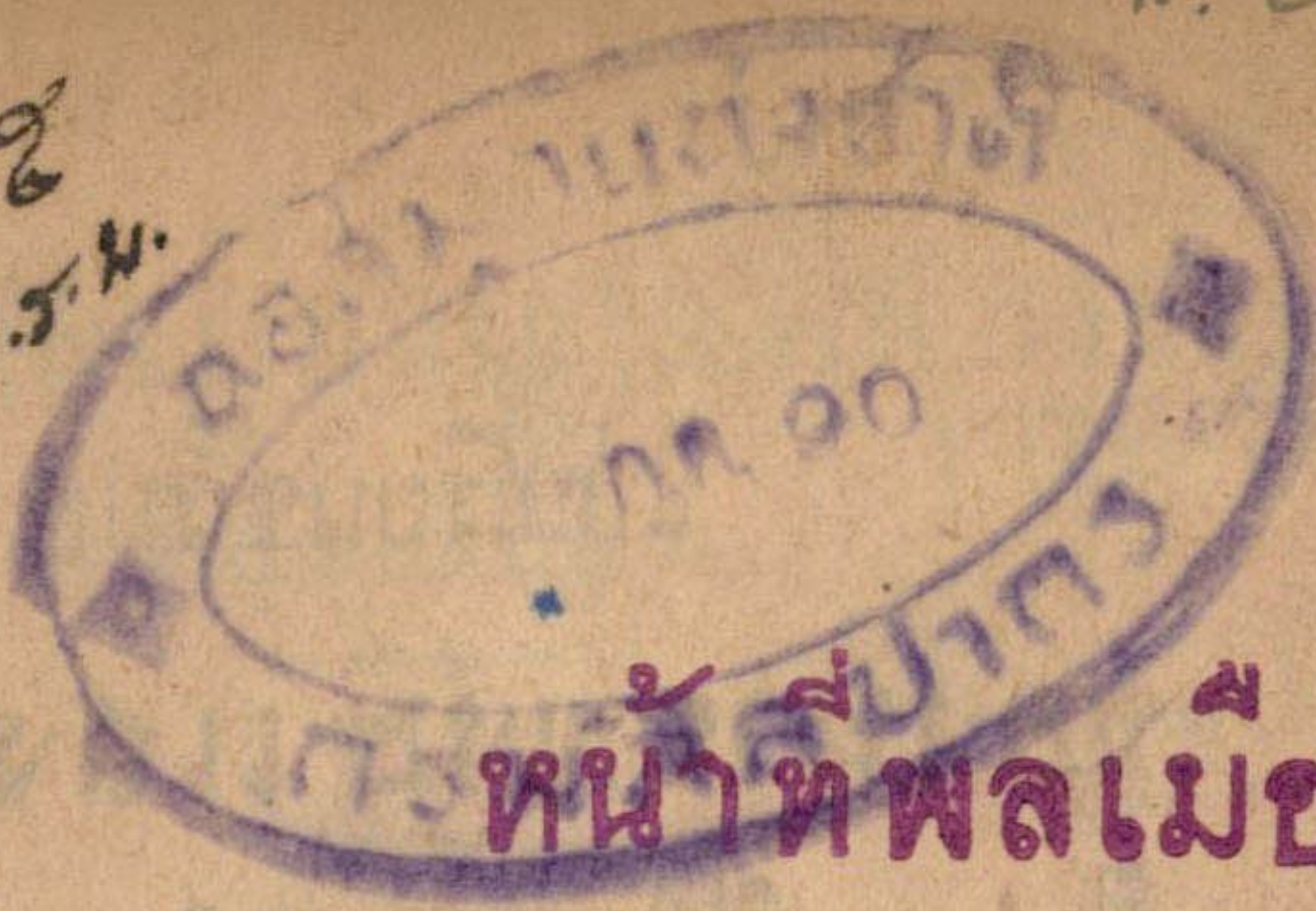

ล. ๒๑๕๒

ม.๕
๗.๕.๕.

หน้าตพลเมือง

และ

ศีลธรรม

ชั้นมัธยมปีที่ ๑

ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

ของ

นายพงษ์ แสงทอง ป.อ.

ครูใหญ่โรงเรียนประจำจังหวัดตรัง

พิมพ์ครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๔๙๐

ราคาเล่มละ ๓.๐๐ บาท

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์มิตรไทย

สะพานช้างโรงสี พระนคร

(สงวนลิขสิทธิ์)

172.1

พ 147 น

414

๘๔

แบบเรียนชั้นประถม

ของนายพงษ์ แสงทอง ป.อ.

ชั้นประถมปีที่ ๑

หน้าทพดเมือง ฯ

วิทยาการ

ความรู้ เรื่องเมืองไทย

สุรคึกษา

ชั้นประถมปีที่ ๒

หน้าทพดเมือง ฯ

วิทยาการ

ความรู้ เรื่องเมืองไทย

สุรคึกษา

ชั้นประถมปีที่ ๓

หน้าทพดเมือง ฯ

วิทยาการ

ความรู้ เรื่องเมืองไทย

สุรคึกษา

ชั้นประถมปีที่ ๔

หน้าทพดเมือง ฯ

วิทยาการ

ความรู้ เรื่องเมืองไทย

สุรคึกษา

8257

หน้าทพลเมืองและศีลธรรม

ชั้นมัธยมปีที่ ๑

คำนำ

การทวิชาพเจาคคพพ หน้าทพลเมืองและศีลธรรม ชั้น
มัธยมปีที่ ๑-๓ ชั้น เพื่อประสงค์จะช่วยครโดยไม่ต้งเสีย
เวลาศนคความากนค ครูจะไดมุงหน้าตงตอนและอบรม
นคเรียนแต่คานคเดียว และช่วยนคเรียนในการทที่ไม่ต้งจค
ให้ตจากครให้เสียเวลาอกคด้วย

ในเรื่องวิธีตอน ครูจะให้นคเรียนอ่านเป็นข้อ ๆ ไป
ก็ได แต่ครอธิบายหรือช่วยให้นคเรียนอธิบายให้ฟังว่า
การเคารพพน เขาแต่ตงวิธีทาอย่างไร

วิชาหน้าทพลเมืองและศีลธรรมนค ชาติมุงเอาผลท
นคเรียนปฏิบัติได้เป็นล่วนคาคญยง หาไดมุงเอาคะแนนตบ
ได้ไม่ ฉะนั้นจึงเป็นหน้าทพิเศษของครที่จะต้งใช้เวลาและ
ดงแรงเป็นอนมากในการอบรม เมื่อพพบเห็นและเทรทพน
ไปในวิชาอื่น ๆ เกือบคตอดวณหนึ่ง ๆ ทคเดียว ทงนเพื่อ
ทำให้นคเรียนได้รับผลตามความมุงหมายของชาติ

พ. แสงทอง

๒ พ.ย. ๒๒

๒ ๕ ๕
บัญชีเรื่อง

บทที่	เรื่อง	หน้า
๑	หน้าทพดเมือง	๑
๒	ระบอบรัฐธรรมนูญ	๘
๓	การปกครอง	๓๓
๔	วันสำคัญ	๓๗
๕	ความซื่อตรง	๒๓
๖	น้ำใจนักกีฬา	๒๔
๗	ความสุภาพอ่อนน้อม	๒๗
๘	ความกตัญญูกตเวที	๓๒
๙	ความมัธยัสถ์	๓๖
๑๐	ความอดุคสำหะ	๓๘
๑๑	ความดำนคค	๔๒
๑๒	คำศัพท์	๔๕

เลขห้อง ๔14
172.1

เลขหมู่ W 147 M

๒๔๕ หมวดหน้าที่พลเมือง

บทที่ ๑ หน้าที่พลเมือง

เราทุกคนต่างก็เป็นพลเมืองของชาติ ฉะนั้น เราจึงมี
หน้าที่จะต้องปฏิบัติเป็นการประจำอยู่ & ประการ คือ

๑. มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อครอบครัว
๒. มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อโรงเรียน
๓. มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน
๔. มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อชาติ

ก. หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อครอบครัว

๑. เคารพและเชื่อฟังญาติผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ที่เราจะ
ต้องเคารพ และเชื่อฟังนั้น คือ บิดา ย่า ตา ยาย บิดา มารดา
พี่ บ้า น้า อา เป็นต้น เพราะท่านทั้งหลายเหล่านั้น เป็นผู้
อุปการะเลี้ยงดูให้เราได้รับความสุขอยู่เต็มอ และอบรม
สั่งสอนให้เราประพฤติดีในทางที่ดี

๒. ช่วยทำงานการทางบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูเรือน ตักน้ำ และเทกะโถน เป็นต้น เพราะการช่วยทำงานการ เหล่านี้ เป็นการฝึกนิสัยให้เคยชินต่องาน และเป็นการ แสดงความกตัญญูแก่บิดาหรือผู้ปกครองด้วย

๓. กระทำดีต่อบุคคลอื่น เช่น แสดงกิริยาสุภาพ อ่อนน้อม พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ให้เป็นที่รักของทุกคน และใช้ และไม้อัจฉริยะ เป็นคน เมตตาทำดี เช่นนี้ ต่อบุคคลอื่นแล้ว จะทำให้คนอื่นรักใคร่และนับถือเรา

๔. ระวังและรักษาทรัพย์ของพ่อแม่และของตนเอง ทรัพย์สมบัตินั้น ได้แก่งานของเครื่องใช้ต่าง ๆ และเงินทอง เหล่านี้ เราหามาได้ด้วยความยากลำบาก ฉะนั้น เราต้อง ระวังรักษาให้ดี อย่าให้แตกหักเสียหาย ส่วนเงินทอง ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรใช้จ่ายให้หมดเปลืองไปด้วย

๒๕๕
๒. หน้าที่ที่จะปฏิบัติต่อโรงเรียน

๑. เคารพและเชื่อฟังครูอาจารย์และหัวหน้า ค.อ.
เราต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครูอาจารย์ ไม่ดอง

และพูดจาให้สุภาพเรียบร้อย เมื่อเราพบปะท่าน เราต้อง
ทำความเคารพ และกล่าว "สวัสดี" คอท่าน เพราะครู
อาจารย์อบรม สั่งสอนให้เราเป็นคนดี และให้เราประพฤติ
ดีหัวหน้าก็เช่นเดียวกัน เขาเป็นผู้ควบคุมให้ชนเรียบร้อย
แทนครู เมื่อครูไม่อยู่

๒. ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน คือ
เราไม่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และเมื่อเห็น
คนใดประพฤติผิดหรือฝ่าฝืน ก็ช่วยห้ามปราม และแนะนำ
ให้ประพฤติตามข้อบังคับของโรงเรียนเสีย เพราะระเบียบ

ขอบงคบของโรงเรียนหมชน เพื่อบริการความเบ้พระเบ้ยบ
เรียบรอยของนกเรียน และเบ้ปประโยชน์แก่นกเรียนเอง

๓. ช่วยทำกรางนของโรงเรียน เช่น ช่วยจัดและ
รักษาสถานที่ของโรงเรียนให้สะอาดงดงามอยู่เดิมช ช่วย
รักษาเครื่องใช้ของโรงเรียน และช่วยท้ชอเล้ยงให้โรง
เรียน คือเรียนหนังสือให้เก่ง และเล่นกีฬาไดคด เบ้นคณ

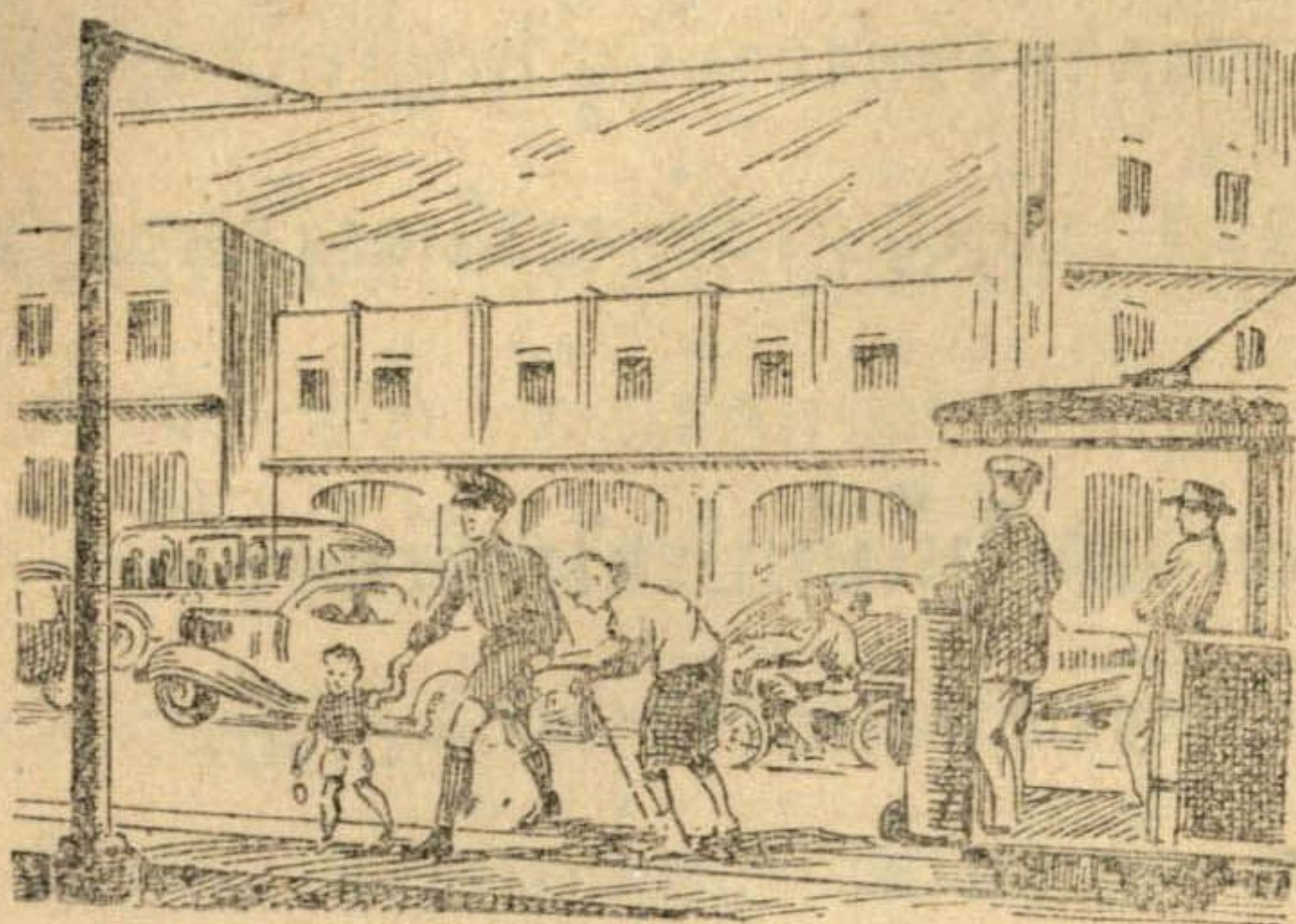
๔. ช่วยระวังรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน เช่น
ช่วยระวังรักษา โต๊ะ เกาอ ม้านง กระดานดำ ห้องเรียน
ห้องอาหารและด้นามหญ่า เบ้นคณ เราต้องช่วยรักษาอย่า
ให้ชำรุดและเล้ยหาย เพราะด้งเหล่านเบ้นประโยชน์แก่
นกเรียนเบ้นอนมาก

ค. หนาททจะตอ้งปฏิบัติต่อประชาคม

๑. สุภาพต่อชนท่วไป คือแสดงกรียาเรียบรอยต่อ
คนท่วไป และแสดงวจาสุภาพอ่อนหวานต่อคนท่วไปเบ้นคณ
๒. กระทาคต่อเพื่อนนกเรียนและเพื่อนบ้าน เช่น
แสดงกรียาสุภาพอ่อนน้อม พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ให้

บ้านตั้งของกันกันและใช้ ไม่อิจฉาริษยากัน และช่วยเหลือ
เกื้อหนุนกันและกัน เป็นต้น

๓. ช่วยเหลือบุคคลอื่น ในเมื่อมีโอกาส เช่น ออก
เงินเพื่อทำประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ๆ ทั่วไป ช่วยพยาบาล

คนไข้ หรือคนเป็นลม ช่วยขทางให้คนที่ไม่รู้จากทาง ช่วย
จูงคนแก่หรือเด็กข้ามถนน และช่วยคนตกทุกข์หรือประสบ
อันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

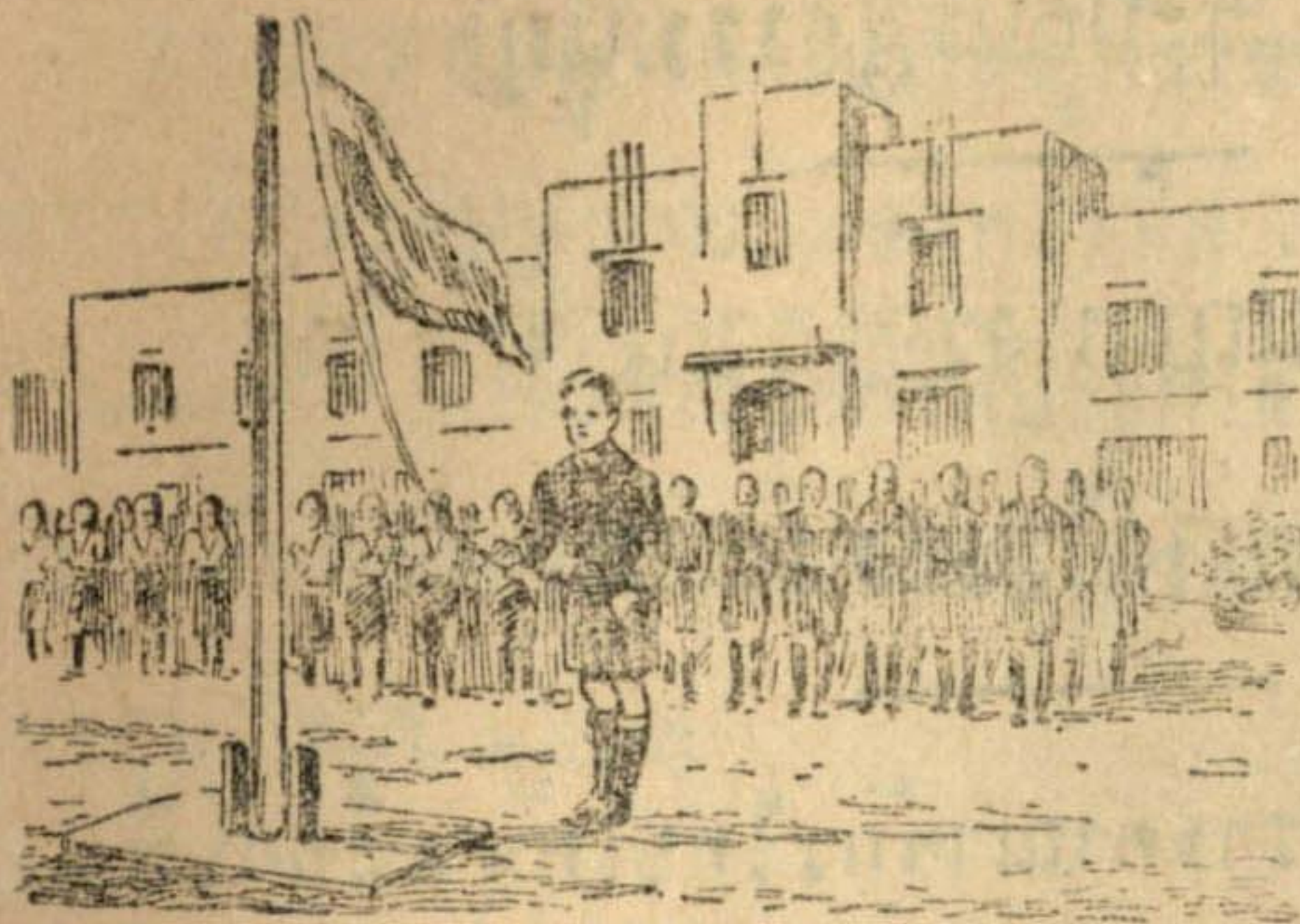
๔. ช่วยรักษาทรัพย์สินของบุคคลอื่น เช่น ช่วยเฝ้าและ
ดูแลสิ่งของของเพื่อนนักเรียน หรือของเพื่อนบ้านใกล้เรือน
เคียง เมื่อเจ้าของไม่อยู่ และช่วยขนของของผู้อื่นเมื่อ
ถูกไฟไหม้ เป็นต้น

๖. หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อชาติ

๑. การปกครองหมายและคำสั่งของเจ้าหน้าที่ คือ
 ประพฤติตนให้เป็นไปตามกฎหมายซึ่งบัญญัติไว้ และ
 ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ คือคำสั่งของตำรวจ คำสั่ง
 ของอำเภอ และคำสั่งของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น เพราะ
 เจ้าหน้าที่เหล่านั้น เป็นผู้กระทำตามและรักษากฎหมายของ
 บ้านเมือง

๒. กระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติ เช่น เป็น
 ลูกเสือ เป็นสมาชิกอนุรักษาสภา และเป็นที่ทหาร เพราะ
 การเป็นลูกเสือ เป็นสมาชิกอนุรักษาสภา และเป็นที่ทหารนั้น
 เป็นการฝึกหัดนิสัยให้เป็นคนอดทนแข็งแรง รู้จักระเบียบ
 วินัย และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติ และจะ
 ช่วยเหลือชาติได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ด้วย

๓. การพบปะमुखของชาติ ธงมหาราช ธงประจำ
 กองทหาร ธงประจำกองลูกเสือ และธงชาติ คือเคารพ
 พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นประมุขของชาติ และธงต่าง ๆ ซึ่ง
 เป็นเครื่องหมายแทนชาติ แทนคำสอนและแทนพระมหา-

กษัตริย์ของเรา เรา
ต้องเคารพ และเทิด
ไว้ให้สูงเด่นเสมอ
เมื่อใครทำร้าย หรือ
หมิ่นประมาท เรา
ต้องป้องกันทันที

๔. ช่วยเหลือชาติโดยเสียภาษีอากร และช่วยระวัง
รักษาทรัพย์สินของชาติ คือเสียภาษีอากรให้แก่ชาติ เพื่อ
ชาติจะได้ใช้จ่ายในการบำรุงประเทศ และรักษาความสงบ
เรียบร้อยของราษฎร ส่วนทรัพย์สินของชาติ ก็เท่ากับเป็น
ทรัพย์สินของเรา เราต้องช่วยกันระวังรักษามิให้ทรัพย์สิน
ของชาติเสียหายด้วยประการใด ๆ

แบบฝึกหัดบทที่ ๑

๑. พลเมืองมหานาทจะต้องปฏิบัติต่อครอบครัวอย่างไรบ้าง

๒. เรามหานาทจะต้องปฏิบัติต่อโรงเรียนอย่างไรบ้าง

๓. พลเมือง มหานาท จะต้องปฏิบัติต่อ ประชาคม อย่างไรบ้าง

๔. พลเมืองมหานาทจะต้องปฏิบัติต่อชาติอย่างไรบ้าง

บทที่ ๒ ระบอบรัฐธรรมนูญ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มาอย่างไรและเมื่อไร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มาเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยมีบุคคลคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะราษฎร” คณะราษฎรคณะหนึ่งมีทหารและพลเรือน รวมกัน มีพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นหัวหน้า ยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาล และขอพระราชทานการปกครองอย่างระบอบรัฐธรรมนูญ

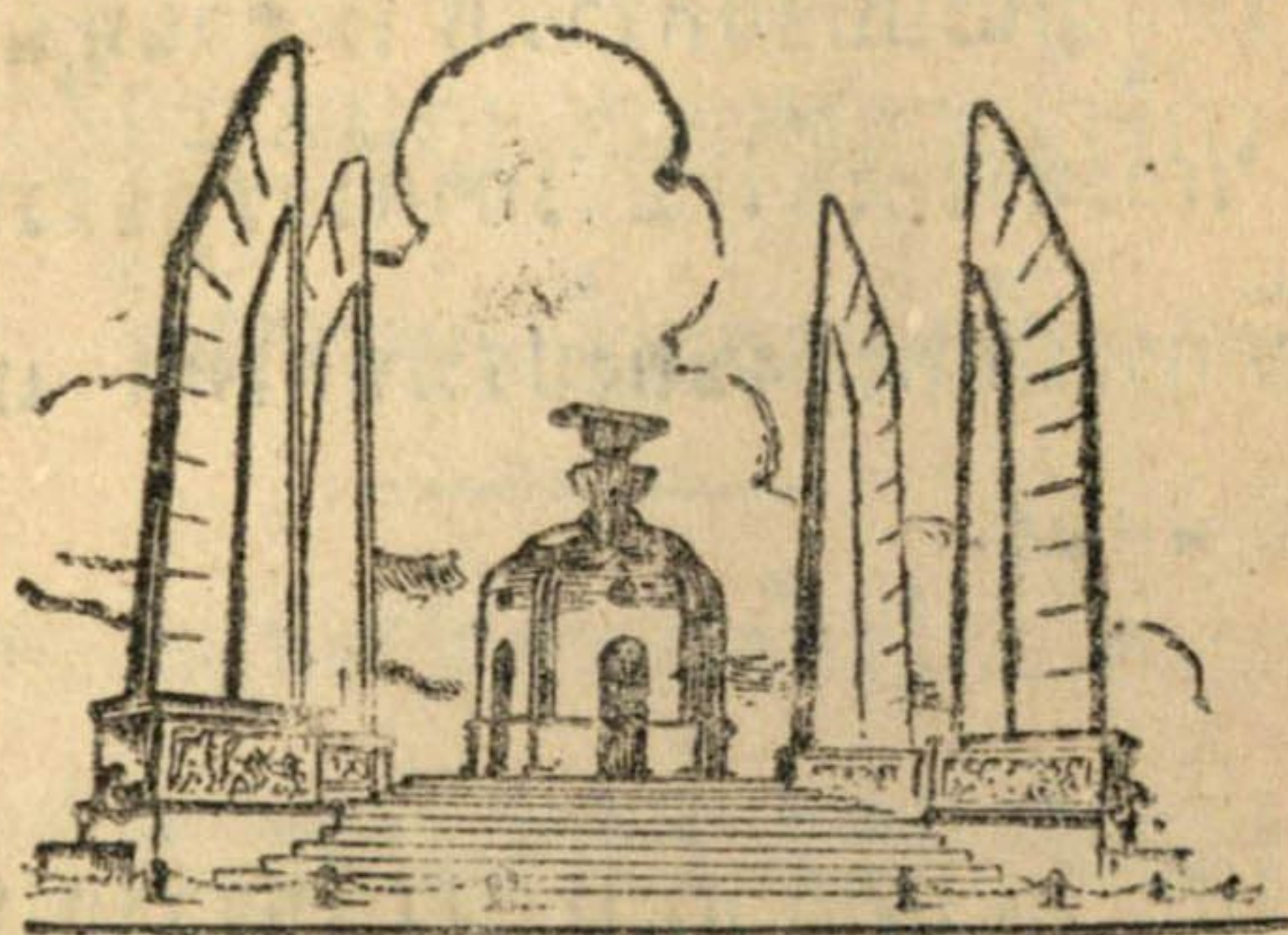
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑ จึ่งพระ
 ราชทานรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวให้ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน
 พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระองค์ให้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ
 ถาวร เป็นหลักการปกครองของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓๐
 ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

๒. บทบัญญัติสำคัญในรัฐธรรมนูญ

บทบัญญัติที่สำคัญ ๆ ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งนักเรียนควร
 รุ้ มี ๕ อย่างคือ

๑. อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย
๒. อำนาจอธิปไตยแบ่งเป็น ๓ คือ อำนาจอธิปไตย
 อย่างหนึ่ง อำนาจบริหารราชการแผ่นดิน อย่างหนึ่ง และ
 อำนาจตุลาการ อีกอย่างหนึ่ง
๓. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยโดยทาง
 รัฐสภา
๔. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดิน
 โดยทางคณะรัฐมนตรี

๕. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจตุลาการโดยทางศาล

ก. อำนาจอธิปไตย

อำนาจอธิปไตย คืออำนาจสูงสุด เป็นอำนาจของคนไทยทุกคน พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของเรา พระองค์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยแทนเราทุกคน แต่พระองค์ทรงปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๖. อำนาจอธิปไตยแบ่งเป็น ๓ คือ

๑. อำนาจนิติบัญญัติ คืออำนาจออกกฎหมายเพื่อ
ใช้บังคับพลเมือง อำนาจนี้ รัฐสภาเป็นผู้ร่างขึ้นให้พระ
มหากษัตริย์ลงพระปรมาภิไธยให้เป็นกฎหมาย